

Становище

за дисертационния труд на Светослава Милчева Тончева:

„Вътрешни комуникативни процеси в регионалните библиотеки в България – изследване на организационните аспекти“.

Професионално направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки

Изборът на темата на дисертационния труд, представен за защита, е направен самостоятелно от докторантката Светослава Тончева и е израз на нейните интереси в областта на библиотечния мениджмънт. В това отношение авторката има предимството да е натрупала известен практически опит в периода 2009 – 2014 г., когато заема длъжност на главен библиотекар в направление „Обслужване“ в Столична библиотека – една от най-големите в България със статут на регионална библиотека. Работата над текста продължава в периода 2014 – 2018 г., като се концентрира в подготовката и провеждането на анкетно проучване за събиране на необходимите данни, извършено през 2016 – 2017 г. Отделни фрагменти от текста са представени на професионални форуми и като самостоятелни публикации (3 броя).

В крайния си вариант трудът обема 244 с., от които 201 стандартни с. текст, 21 с. списък на използваните източници и 22 с. приложение. Изложението е структурирано в увод, четири глави и заключение, като отделните му части са сравнително съразмерни, но и с подчертана тежест в третата глава, която съдържа и основните дисертационни приноси. Използваните източници са коректно цитирани своевременно и показват отличната изследователска етика на авторката. Библиографският списък в края е оформен според принципите на използваните в нашата страна стандарти. Нямам забележки към цялостното оформление на труда.

В съдържателно отношение считам, че трудът притежава всички основни качества на дисертация. Аргументите ми за това твърдение са следните:

На първо място ясната изследователска концепция на Светослава Тончева. Тя наблюдава, анализира и достига до изводи спрямо обекти, които познава добре, а в процеса на проучвателската си работа опознава още по-добре. Въпреки че по време на своята докторантура тя нямаше възможност да посети на място всяка една от 27-те регионални

библиотеки в нашата страна, многобройните ѝ контакти, познанства и проведените разговори с колеги, са ѝ дали възможност да си създаде една по-детайлна картина от получената само в резултат от обработката на отговорите на нейните респонденти. Това подпомага формулирането на изследователските ѝ заключения. С ясното съзнание, че организационното състояние на нито една от изследваните библиотеки не може да бъде определено като отлично, което в отделните случаи се дължи на различни фактори, докторантката се опитва да навлезе по-дълбоко в организационната им култура и да обясни за себе си, но и под формата на добре премерени твърдения, какви са и на какво се дължат проблемите във вътрешните им комуникации.

На второ място – теоретичната компетентност на Светослава Тончева. От първите си стъпки в своето изследователско начинание докторантката съзнава, че то лежи в полето на различни науки за комуникацията, от които до момента тя познава експертно само една – библиотекознанието. Разширяването на компетентностите е трудоемък процес, който отнема значителна част от времето на докторантурата. Постигането му също бих определил като успех за авторката.

На трето място бих поставил терминологичната компетентност на дисертантката. Тя е отделила значително място на развитието на употребите на основните термини, с които борави. Позоваването на някои от цитираните автори много често преминава в излагане на цели техни дефиниции и на съпътстващата ги аргументация. В повечето случаи Светослава Тончева се солидаризира с включените мнения, като търси в тях опорните точки за своята позиция, без да се опитва да ги дискутира критично.

Четвъртият ми аргумент е свързан с избора на удачен набор от методи. Като се има предвид затруднената „видимост“ на вътрешните комуникативни процеси в една организация като регионалната библиотека, комбинирането на различни подходи към предмета на изследване е задължително. В резултат дисертантката има възможност да не изпуска от внимание присъщата за обектите на изследване амбивалентност – склонни да отдават почит към миналото и традициите и същевременно адаптиращи се към технологичните вълни и следващите от тях промени в поведението на потребителите.

Петият аргумент в подкрепа на положителната ми оценка за дисертацията на Светослава Тончева е свързан с демонстрираната от нея способност да проведе

самостоятелно емпирично проучване. Изготвената от докторантката анкетна карта не й гарантира събирането на всички необходими сведения, но поставя респондентите от трите дефинирани равнища в позиция да изразят своята гледна точка и да дадат възможност за надеждни обобщения. В третата глава, където са концентрирани анализите и интерпретациите на Тончева, най-силно проличава до каква степен тя израства професионално. Тук тя проявява в най-голяма степен смелост и способност да „овладее“ изложението и да демонстрира авторския си почерк, което е атестат за изследователска пълноценност.

На шесто място ще изтъкна способността на докторантката да открие своите постижения по темата в сравнение с направеното преди нея. Това е видимо не само от историографския преглед в първа глава, но и от формулираните в автореферата приноси – теоретични и приложни. Изразявам съгласието си с всички тях.

Като цяло представеното изложение е логично, без съществени отклонения и е консистентно. За да постигне известна динамика тя променя изследователската си оптика – от общо към частно (единично) и обратно. Авторката умее да се изразява синтетично. На места се забелязва стремеж към ненужно усложняване на фразите, което най-вероятно е резултат от влиянието на автори, импониращи на Светослава Тончева.

Заклучението е сравнително кратко, но в него успешно е сумирано постигнатото и заедно с увода то оформя задължителната за жанра на дисертацията рамка. Обобщенията тук кореспондират с направените преди това в някои части изводи.

Авторефератът отразява вярно съдържанието на дисертационния труд.

Изразявам намерението си да подкрепя присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Светослава Милчева Тончева.

София, 5 март 2019 г.

Доц. д-р Илко Пенелов: